

Diabetes

Medicinkliniken
Carlanderska Sjukhuset

Diabetes är ett samlingsnamn för några sjukdomar som ger för högt blodsocker. Förutom typ 2-diabetes finns bland annat typ 1-diabetes och graviditetsdiabetes. Typ 2-diabetes är vanligast och kommer oftast i vuxen ålder.

Utredning omfattar förutom blodprover som visar blodsockervärdet även undersökning för att upptäcka exempelvis förhöjda blodfetter eller förhöjt blodtryck, vilket ökar risken för njursjukdom och hjärt-kärlsjukdom.

Målet med behandlingen av diabetes är bland annat att få ner blodsockervärdet. Då typ 1- och typ 2-diabetes i grunden är olika sjukdomar som bägge kännetecknas av högt blodsocker skiljer sig behandling och mål med denna åt. Fysisk aktivitet och bra matvanor utgör basen för behandling av typ 2-diabetes, men oftast behövs också läkemedel för att hantera patientens sammantagna risk för ohälsa. För typ 1-diabetes behövs läkemedelsbehandling med insulin. Ofta är typ 2-diabetes en del av en större metabol sjuklighet med övervikt, högt blodtryck och höga blodfetter som då också behöver behandlas.

På Medicinkliniken har diabetespatienter regelbunden kontakt med diabetessjuksköterska och läkare.

Ögonbottenfotografering

Tidig upptäckt av diabetesförändringar i näthinnans kärl (retinopati) är viktig för att minska risk för synnedsättning på sikt. Screening med ögonbottenfotografering görs vid sjukdomsdebut och regelbunden vid årsvis uppföljning efter behov.

Fotundersökning och fotvård

Egenvård av fötterna är viktigt vid diabetes på grund av ökad risk för sår.

Diabetessköterskorna ger noggrann information om hur man gör.

Fotundersökning görs även vid besök hos läkare/diabetessköterska, då även nervfunktion samt cirkulation bedöms.

Som diabetespatient kan man behöva fotvård, vilket ges utifrån vilken riskgrupp man tillhör.

Resultat

Resultaten är goda, med hög andel patienter med god blodsockerkontroll och låg förekomst av diabetesretinopati. Andelen rökare är även låg. Användningen av GLP1-analoger har ökat i omfattning med positiva effekter på HbA1c och förekomsten av övervikt.

Beskrivning av patientgrupp 2025

Antal patienter	380
Kön, fördelning	79 % män 21 % kvinnor
Diabetestyp	3 % typ 1 97 % typ 2
Aktuellt kvalitetsregister	Nationella Diabetesregistret

Förbättringsarbete/projekt

En lägre andel patienter än riksgenomsnittet når behandlingsmålet gällande blodtryck. Resultaten har signifikant förbättrats senaste åren, men behöver förbättras ytterligare och vi strävar efter att utöka graden av hemmamätning av blodtryck. Vi arbetar aktivt för att öka användningen av kontinuerlig glukosmätning tidigt vid behandling. Under året har andelen som når målvärdet för lipidbehandling förbättrats och är nu signifikant bättre än riskgenomsnittet. Medicinkliniken har under året kunnat erbjuda god kontinuitet och tillgänglighet för de diabetespatienter som går hos oss. Ett separat behandlingsprogram för obesitas har initierats vid mottagningen.

Kvalitetsindikatorer

Vi rapporterar till Nationella Diabetesregistret och nedan visas ett urval av de kvalitetsindikatorer som vi följer upp hos oss. Data för perioden 250101 – 251231.

Indikator	Carlanderska (%)	Nationellt snitt (%)	Kommentar
HbA1c < 52	82	34	Signifikant bättre än genomsnittet i riket
HbA1c > 70	1	21	Signifikant bättre än genomsnittet i riket
Blodtryck ≤ 130/80	50	51	
Förekomst av albuminuri	16	38	Signifikant bättre än genomsnittet i riket
LDL < 2,5	71	75	

Källa: Nationella Diabetesregistret Knappen, helår 2025, avseende Typ 2-diabetes, medicinklinik, 260130.

Kontaktpersoner

Jan Kilhamn, Verksamhetschef Medicinkliniken
Kaj Stenlöf, Specialistläkare endokrinologi, Medicinkliniken